

Verwijsindicaties

Naar wie?	Indicatie
Internist (of kinderarts)	<p>Absoluut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alle patiënten met type 1 DM; - vrouwen met diabetes mellitus type 2 en zwangerschapswens of reeds aanwezige zwangerschap; - kinderen met diabetes, ongeacht het type DM; - voor instelling op insuline bij afwezigheid van randvoorwaarden of voldoende deskundigheid van de huisarts; - type 2 diabetes die wordt behandeld met pomptherapie; - ernstige hyperglykemie: sufheid, coma, snelle en/of diepe ademhaling, dehydratie, braken; - onvoldoende herstel hypoglykemie; - bij een diabetische ulcus. Indien geïnfecteerd, met spoed. Bij een oppervlakkig ulcus zonder systemische verschijnselen kan gedurende 48 uur met behulp van antibiotica en optimalisering van de glycemische regulatie geëvalueerd worden of de infectie afneemt; - diabetische nefropathie: macroalbuminurie / proteïnurie, serum kreatinine > 160 µmol/l. <p>Relatief (op basis van inschatting bij de individuele patiënt):</p> <ul style="list-style-type: none"> - CVA, coronairlijden of myocardinfarct < 6 maanden geleden. - bij onvoldoende correctie van een te hoog HbA1c en het niet halen van de streefwaarden. - hypertensie: niet reagerend op triple therapie SBD > 140 mmHg. - type 2 diabetes die wordt behandeld met een basis – bolus vier maal daags insuline schema.
Nefroloog/ Internist met aandachtsgebied nefrologie	<p>Absoluut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij een klaring < 30 ml/min. <p>Relatief:</p> <ul style="list-style-type: none"> - overweeg bij een klaring < 60 ml/min consultatie van een internist met nefrologische belangstelling of nefroloog, met het oog op eventuele aanvullende behandelingsmogelijkheden gericht op vermindering van anemie, mogelijke problemen in de bothuishouding, stringenter behandeling van de bloeddruk (streefwaarde <130/80 mmHg) om verder nierfunctieverlies te voorkómen, en eventuele aanpassing van de medicatie.
(Transmuraal) diabetesverpleegkundige	<p>De patiënt wordt verwezen naar de (transmuraal) diabetesverpleegkundige (huisbezoek of op de poli) voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (her)instellen op tabletten en/of insuline; - de jaarcontrole; - (aanvullende) educatie; - aanleren zelfcontrole.
Diëtist	<ul style="list-style-type: none"> - Diabetes is recent gediagnosticeerd. - Er is overgewicht/ondergewicht en/of hypertensie en/of dyslipidemie vastgesteld. - De patiënt heeft vragen over of problemen met voeding.

	<ul style="list-style-type: none">- De patiënt wil optimaal effect met zelfcontrole behalen.- De patiënt heeft zwangerschapswens of is reeds zwanger.- Er is (vermoedelijk) sprake van een eetprobleem.- Er is sprake van maag-darm-problematiek.- Er is sprake van nierproblemen.- Er is sprake van complicaties waarbij aanpassing van het dieet zinvol is.- Er moet onderzocht worden of de voedingsgewoonten van de patiënt een optimale regulatie in de weg staan.- Er is sprake van onvoldoende diabetesregulatie.
Oogarts (en / of: retinacamera, afhankelijk van voorwaarden en afspraken)	<ul style="list-style-type: none">- Voor controle oogfundus binnen drie maanden na de diagnose diabetes mellitus.- Voor periodieke controle oogfundus.- Afwijkingen oogfundus:<ul style="list-style-type: none">• binnen enkele maanden bij meer dan tien microaneurysmata per oog en/of bloedinkjes;• binnen één maand bij preproliferatieve of ernstigere retinopathie, bij macula-oedeem of harde exsudaten binnen één papildiameter van de fovea en bij niet te corrigeren visusdaling of onverklaarbare bevindingen van de retina;• binnen één week bij vaatnieuwvormingen, preretinale of glasvochtbloedingen en bij rubeosis iridis;• binnen één dag bij plotseling visusverlies of bij tekenen van netvliesloslating;• zonder spoed bij storende mediatroebelingen.
Podotherapeut/Voetenteam	<ul style="list-style-type: none">- Bij Limited Joint Mobility of vormafwijkingen of drukplekken of eelt/likdoorn of nagelproblemen bij mensen die duidelijke klachten van de voeten hebben en/of bekend zijn met neuropathie. Wanneer er tekenen zijn van perifeer vaatlijden, afhankelijk van de ernst een medisch specialist raadplegen. Wanneer corrigerende voorzieningen met commercieel schoeisel niet mogelijk zijn.- Bij een niet geïnfecteerd ulcus, met name diepere of plantair gelegen ulcera.
Pedicure met diabetesaantekening	<ul style="list-style-type: none">- Bij eelt/ likdoorn of nagelproblemen zonder tekenen van perifeer vaatlijden (matig risico), als corrigerende voorzieningen met commercieel schoeisel mogelijk zijn.
Overige disciplines	Denk ook aan verwijzing naar: <ul style="list-style-type: none">- Uroloog- Seksuoloog- Psycholoog- Maatschappelijk werk- Hart- en vaat specialist- Vaatchirurg- Cardioloog- Neuroloog-

Bron :
- NHG in: Huisarts en Wetenschap, maart 2006
- MCC Klik, Zwolse werkafspraken, juni 2006
- NDF, voedingsrichtlijnen, oktober 2006